

LIEFDEVOLLE PLICHT EEN BLIK VOORUIT

NOG 339 GEMEENTEN TE GAAN

**liefdevolle
plicht**
Passende ondersteuning
voor Indische & Molukse
mantelzorgers

① v.l.n.r. mantelzorgers Shirley Tuheturu, Margie Durand en Marjet Pals. Rechts Jessica Apon (Stichting Pelita).

Twee jaar lang trokken Stichting Pelita, Landelijke Stichting Molukse Ouderen (LSMO) en MantelzorgNL samen op om passende mantelzorgondersteuning voor Indische en Molukse mantelzorgers te verbeteren. Tijdens een bijeenkomst in Museum Sophiahof, op donderdag 30 november, keken de betrokken organisaties samen met vertegenwoordigers van de pilotgemeenten Wierden, Woerden en Tilburg, van VWS en andere stakeholders terug, maar werd er ook vooruit gekeken.

Over het project *Liefdevolle Plicht* hielden wij u op de hoogte in Pelita Magazine. Het project krijgt bij aanvang de toepasselijke naam *Liefdevolle Plicht*. Meer dan mantelzorg omschrijft deze benaming hoe de zorg voor geliefden in Indische en Molukse kring ervaren wordt. Er is een vaak grenzeloze vanzelfsprekendheid om te zorgen. Dit zorgt er ook vaak voor dat de Indische en Molukse mantelzorgers zichzelf uit het oog verliezen, dat ze vaak liever zorgen voor een ander dan voor zichzelf.

Waarom is extra aandacht voor Indische en Molukse mantelzorgers belangrijk?

In het panelgesprek met mantelzorgers uit de drie gemeenten komt naar voren dat zij, tweede generatie, liefdevol zorgen of hebben gezorgd voor hun vader of moeder. Een vanzelfsprekendheid, maar om dit nu mantelzorg te noemen? 'Dat doe je gewoon.' Nu deze tweede generatie zelf ouder wordt, kunnen zij niet goed aangeven wat ze zelf willen en nodig hebben. Ze blijven voor anderen zorgen, vaak ten koste van zichzelf.

Toegang tot de instanties. De sleutelfiguur!

Het gevoel bij mantelzorgers is vaak dat zij er alleen voor staan. Om in het woud van instanties en zorgorganisaties de weg te vinden zijn sleutelfiguren van essentieel belang. Zij kunnen binnen de Indische of Molukse gemeenschap het aanspreekpunt, de vraagbaak zijn om mantelzorgers op weg te helpen. Tegelijkertijd zijn sleutelfiguren ook onmisbaar als het gaat om toegang voor bijvoorbeeld de gemeenten tot de gemeenschappen.

Toekomst *Liefdevolle Plicht*

In het laatste panel, met Bonnie Joosten (waarnemend directeur Stichting Pelita), Ate Osinga (lid Raad van Bestuur van Stichting Pelita) en Esther Hendriks (directeur MantelzorgNL), werd een blik vooruit geworpen. Het project is in de drie pilotgemeenten zeer succesvol gebleken. Maar er zijn nog 339 gemeenten te gaan!

Ida Lesil, 26 jaar, mantelzorger voor haar broer

Het slot van de middag is voor de column van Ida Lesil, student toegepaste psychologie aan het Fontys te Eindhoven. De zaal luistert ademloos naar haar relaas over hoe het is mantelzorger te zijn voor haar 23-jarige broertje. Een liefdevolle plicht, maar ook een zware taak. Ze heeft meegedraaid in het project *Liefdevolle Plicht* en vertelt over haar ervaringen. Een terugkerend thema is het willen behouden van de wijze van zorgen zoals de Indische en Molukse doelgroep gewend is, en dat hulp vragen lastig blijft.

②

② Ida Lesil leest haar column voor.

③ Directeur Maatschappelijke ondersteuning bij Ministerie van VWS, Maartje Roelofs (rechts) en Jeanny Vreeswijk (LSMO)

④ v.l.n.r. Moniek Brill (gemeente Wierden), Dunja van Kleef (Woerden Wijzer), Theo Papilaja (LSMO Woerden) en Humphrey Marterus (Pelita Tilburg) in gesprek met Jeanny Vreeswijk.

Mantelzorgers Margie en Henriette over *Liefdevolle Plicht*

Na afloop van de inspirerende middag spraken we twee mantelzorgers. Voor Margie, die betrokken is bij de pilot Tilburg, heeft het project *Liefdevolle Plicht* iets opengebrouwen. Er is nu aandacht voor mantelzorg. Mantelzorg wordt met hoofdletters geschreven. Margie vervolgt: 'Ik hoop dat de lezers van Pelita Magazine hun eigen situatie durven aan te kaarten. Dat ouders hun kinderen vertellen over hun behoefte aan zorg, maar ook dat kinderen durven te vragen of hun vader of moeder hulp behoeft. De Nederlandse man van Margie zegt geregeld: 'Er is een verschil hoe Nederlandse families en Indisch, Molukse families met elkaar omgaan. Jullie gaan veel warmer met elkaar om.' 'En dat', zegt Margie: 'heeft met cultuur te maken'.

Henriette (te zien in de film met haar tante, zie kader): 'In de Indische cultuur zijn het altijd de kinderen die zorgzaam zijn naar hun vader en moeder, naar hun ouders, hun opa en oma. Dat zit in je genen. Dat doe je gewoon. In mijn familie voelt iedereen zich verplicht om er voor elkaar te zijn. Als mijn moeder ziek was, bracht ik direct een pan kippensoep. Dat vond mijn Hollandse omgeving maar vreemd.'

Margie: 'Ik vind het fijn dit te horen, want ik ervaar hetzelfde. Begrip, waar komt het vandaan. Waarom doe ik dit. Het valt niet uit te leggen'. Henriette: 'Als er met mij iets is, staat mijn dochter direct voor me klaar'. Dat is *Liefdevolle Plicht*. Maar waar komt de Plicht vandaan? Henriette: 'Ik zag hoe mijn vader en moeder met hun ouders omgingen. Hun voorbeeld doet mij volgen.'

③

④

COMMUNICATIEMIDDELEN

Het project *Liefdevolle Plicht* heeft een scala aan communicatiemiddelen opgeleverd.

- Zoals de [website](http://www.mantelzorg.nl/) www.mantelzorg.nl/ liefdevolleplicht met achtergrondinformatie over het project.
- Er zijn drie [wegwijzers](#) *Liefdevolle Plicht* gepubliceerd, voor drie verschillende doelgroepen: zorg- en welzijnsprofessionals, voor gemeenten en voor huisartsen: Passende ondersteuning voor Indische en Molukse mantelzorgers door zorg en welzijn.
- Er zijn twee [filmpjes](#) geproduceerd.
 - Het verhaal van Meno, een Molukse mantelzorger die voor haar partner met dementie zorgt.
 - Het verhaal van Henriette, een Indische mantelzorger die voor haar tante zorgt.
- [Waaiers](#) met lokale sociale kaart van de drie pilotgemeenten, gericht op mantelzorgondersteuning voor Indische en Molukse mantelzorgers.
- Er is een [methodiekbeschrijving](#) ontwikkeld.